
Konferencja prasowa
dotycząca budżetu państwa na 2009 r.
w części Rzecznik Praw Obywatelskich

Warszawa, 18 listopada 2008 r

Zagrożony Budżet RPO na 2009 r.

- Rzecznik Praw Obywatelskich jest konstytucyjnym organem ochrony prawa i **praw jednostki**. Stoi na straży wolności i praw człowieka i obywatela określonych w Konstytucji oraz w innych aktach normatywnych.
-

Zagrożony Budżet RPO na 2009 r.

- **Każdy** może zwrócić się do Rzecznika z wnioskiem o pomoc w ochronie swoich wolności lub praw naruszonych przez organy władzy publicznej. Znaczący wzrost liczby prowadzonych spraw dowodzi, iż przyjęty mechanizm postrzegany jest przez obywateli nie tylko jako **bardzo dostępny**, ale **i skuteczny**.
-

Zagrożony Budżet RPO na 2009 r.

- Zgodnie z Konstytucją Rzecznik Praw Obywatelskich jest w swojej działalności niezawisły, niezależny od innych organów państwowych i odpowiada jedynie przed Sejmem. Taka pozycja prawno-ustrojowa stanowi gwarancję efektywnego działania Rzecznika, w tym zwłaszcza jego możliwości oddziaływania na objęte kontrolą podmioty. Gwarancją tej niezależności jest zapewnienie Rzecznikowi środków umożliwiających wykonywanie jego zadań.
-

Zagrożony Budżet RPO na 2009 r.

- Rzecznik Praw Obywatelskich corocznie informuje Sejm i Senat o swojej działalności oraz o stanie przestrzegania wolności i praw człowieka i obywatela. Informacja ta jest podawana także do wiadomości publicznej, przez co rozwijana i umacniana jest społeczna świadomość tych wolności i praw oraz warunków ich realizacji i standardów ochrony. Przy każdej tego rodzaju okazji Jego informacje o sposobie sprawowania funkcji spotykały się z uznaniem posłów i senatorów.
-

Zagrożony Budżet RPO na 2009 r.

- **Zadania Rzecznika Praw Obywatelskich i formy ich realizacji są stale rozwijane. Wynika to nie tylko z aktywności osób piastujących tę funkcję czy wniosków obywateli, ale także decyzji właściwych organów o związaniu się przez Państwo Polskie zobowiązaniami międzynarodowymi.**
-

Zagrożony Budżet RPO na 2009 r.

Ustawa budżetowa na 2008 r.	31.876 tys. zł
Od 1 lipca 2008 r. zmiana ustawy budżetowej – RPO otrzymuje dodatkowe środki na prowadzenie KMP łącznie 426 tys. zł	32.302 tys. zł
Projekt budżetu RPO na 2009 r.	40.119 tys. zł
Autopoprawka RPO z 28 października 2008 r. – zmniejszenie budżetu o 1.310 tys. zł.	38.809 tys. zł
Projekt budżetu po zmianach dokonanych przez Sejmową Komisję Finansów Publicznych	31.876 tys. zł

Zagrożony Budżet RPO na 2009 r.

Po zmianach dokonanych w projekcie budżetu RPO, Rzecznik **nie będzie mógł** realizować m. in. zadań:

- **Krajowego Mechanizmu Prewencji,**
 - **Partnerstwa Wschodniego,**
 - **Mechanizmu Równego Traktowania.**
-

Wykonywanie przez RPO zadań Krajowego Mechanizmu Prewencji

- 18 grudnia 2002 r. Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku przyjęło Protokół Fakultatywny do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania (OPCAT),
 - 14 sierpnia 2005 r. - ratyfikacja przez Polskę Protokołu Fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania OPCAT,
 - 22 czerwca 2006 r. – wejście w życie (OPCAT) w wyniku ratyfikowania przez wymaganą w Protokole liczbę 20 państw,
 - 22 lipca 2007 r. – upływ terminu, w którym Polska była zobowiązana do wyznaczenia Krajowego Mechanizmu Prewencji,
 - 18 stycznia 2008 r. Minister Sprawiedliwości powierza RPO funkcje Krajowego Mechanizmu Prewencji.
-

Wykonywanie przez RPO zadań Krajowego Mechanizmu Prewencji

Artykuł 18

- 1. Państwa Strony gwarantują funkcjonalną niezależność krajowych mechanizmów prewencji, jak również niezależność ich personelu.
 - 2. Państwa Strony podejmą niezbędne kroki w celu zapewnienia, by eksperci krajowych mechanizmów prewencji posiadali wymagane umiejętności oraz wiedzę zawodową. Będą dążyć do zapewnienia równowagi pod względem płci oraz odpowiedniej reprezentacji grup etnicznych i mniejszościowych w kraju.
 - 3. **Państwa Strony podejmują się udostępnić niezbędne środki dla działania krajowych mechanizmów prewencji.**
 - 4. Ustanawiając krajowe mechanizmy prewencji, Państwa Strony poświęcą należną uwagę Zasadom odnoszącym się do statusu krajowych instytucji działających na rzecz popierania i ochrony praw człowieka.
-

Wykonywanie przez RPO zadań Krajowego Mechanizmu Prewencji

- 18 stycznia 2008 r. Minister Sprawiedliwości powierza RPO funkcje KMP - w ślad za tym nie poszły żadne środki finansowe do dnia 1 lipca 2008 r., kiedy Ministerstwo Finansów przekazuje na ten cel kwotę 426 tys. zł, (zadania były realizowane siłami budżetu BRPO na 2008 r.)
 - W budżecie na 2009 r. Sejmowa Komisja Finansów dokonała całkowitego obciążenia środków, w wysokości 2,5 mln. zł, na działalność KMP.
-

Wykonywanie przez RPO zadań Krajowego Mechanizmu Prewencji

- Wykonywanie przez polskiego Ombudsmana zadań Krajowego Mechanizmu Prewencji gwarantuje wymaganą przez OPCAT funkcjonalną niezależność Mechanizmu oraz niezależność jego personelu. Ponadto, pracownicy zespołów wizytujących posiadają niezbędne umiejętności i wiedzę zawodową do przeprowadzania wizytacji zapobiegawczych. Wizytacje miejsc detencji są bowiem przeprowadzane przez przedstawicieli Rzecznika od początku istnienia tego urzędu w Polsce.
-

Wykonywanie przez RPO zadań Krajowego Mechanizmu Prewencji

- Polska ratyfikując Protokół fakultatywny do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania zobowiązała się nie tylko wyznaczyć Krajowy Mechanizm Prewencji w celu zapobiegania torturom na poziomie krajowym (art. 17 OPCAT), ale również udostępnić niezbędne środki na działalność Mechanizmu (art. 18 pkt 3 OPCAT).
-

Wykonywanie przez RPO zadań Krajowego Mechanizmu Prewencji

- Ponadto, Mechanizm powinien funkcjonować w oparciu o tzw. „Zasady Paryskie” (art. 18 pkt 4 OPCAT), które odnoszą się do funkcjonowania krajowych instytucji powołanych do ochrony i promocji praw człowieka, wyraźnie wskazując na konieczność zapewnienia adekwatnych środków finansowych umożliwiających wykonywanie ich zadań.
-

Wykonywanie przez RPO zadań Krajowego Mechanizmu Prewencji

- Nieprzyznanie środków finansowych na działalność Krajowego Mechanizmu Prewencji w roku 2009 spowoduje więc zapewne krytykę władz państwowych ze strony organizacji międzynarodowych, które monitorują implementację OPCAT w poszczególnych państwach, jak i ze strony organizacji pozarządowych, zajmujących się ochroną praw człowieka.
-

Zasada równego traktowania w działalności Rzecznika Praw Obywatelskich

Rzecznik podejmuje szereg działań analitycznych dotyczących stanu przestrzegania zasady równego traktowania oraz mających na celu eliminację diagnozowanych przejawów dyskryminacji ze względu na określone przesłanki, m. in. na:

- **Wiek,**
 - **Orientację seksualną,**
 - **Niepełnosprawność,**
 - **Rasę oraz pochodzenie etniczne.**
-

Działania w ramach Partnerstwa Wschodniego

- wpisanie dotychczasowych działań RPO w ramach „Regionalnego Programu Wspierania Demokracji i Społeczeństwa Obywatelskiego oraz Administrowania Państwem” w program poszerzonej **Europejskiej Polityki Sąsiedzkiej**,
 - Planowany na 2009 r, program szkoleń adresowanych do Instytucji Ochrony Praw Człowieka w Gruzji, Mołdawii, Ukrainie, Azerbejdżanie, Armenii, Białorusi.
-

Działania w ramach Partnerstwa Wschodniego

- wpisanie dotychczasowych działań RPO w ramach „Regionalnego Programu Wspierania Demokracji i Społeczeństwa Obywatelskiego oraz Administrowania Państwem” w program poszerzonej **Europejskiej Polityki Sąsiedzkiej**,
 - Planowany na 2009 r, program szkoleń adresowanych do Instytucji Ochrony Praw Człowieka w Gruzji, Mołdawii, Ukrainie, Azerbejdżanie, Armenii, Białorusi.
-

Działania w ramach Partnerstwa Wschodniego

- **W ramach programu współpraca z Biurem Ombudsmana Parlamentarnego Szwecji oraz z Helsińską Fundacją Praw Człowieka,**
 - **Projekt zyskał poparcie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz Ministra Spraw Zagranicznych.**
-